

3. Олександренко І.В. Особливості іноземного інвестування в Україні / І.В. Олександренко // Держава та регіони. – 2008. – № 5. – С. 43-47.
4. Михайлів В.П. Інвестиційне законодавство: стан, проблеми, перспективи / В.П. Михайлів // Міністерство юстиції України. – Роз'яснення від 08.05.2012. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0015323-12>
5. Іваночко С. Чинники формування інвестиційного клімату в Україні / С. Іваночко // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 20 11. – № 21. – С. 143-151.
6. Інвестиційний клімат в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.me.gov.ua>
7. Проблеми та перспективи покращення інвестиційного клімату України // Економічні науки. – 05 серпня 2012. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=20342>
8. Ляпін Д.В. Методика розрахунку індексу інвестиційного клімату в Україні / Д.В. Ляпін, С.О. Москвін // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 7. – С. 3-6.

Ивашенко А.И. Пути укрепления инвестиционного климата в Украине

Исследованы основные направления государственного регулирования инвестиционного климата в Украине, проведен анализ динамики объема прямых иностранных инвестиций в экономику страны за 2005-2012 гг. и основных стран-инвесторов, определены основные факторы влияния на инвестиционный климат и причины сдерживания инвестиционных потоков в экономику Украины и предложены направления укрепления инвестиционного климата.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционная политика, инвестор.

Ivashchenko A.I. Ways to strengthen the investment climate in Ukraine

Investigated the main directions of the state regulation of the investment climate in Ukraine, analyzed the dynamics of the volume of direct foreign investments in country's economy for 2005-2012, and the main countries-investors, identified the main factors of influence on the investment climate and the reasons of deterrence investment flows into the economy of Ukraine and proposed directions of strengthening of the investment climate.

Keywords: investments, investment climate, investment policy, the investor.

УДК 332.142.6:336(477.8)

Ст. наук. співроб. І.В. Андел, канд. екон. наук –
Інститут регіональних досліджень НАН України

**ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СТАН ДОВКІЛЛЯ
У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Здійснено оцінку інвестиційної діяльності шляхом вимірювання ефективності використання державних трансфертів та їх впливу на соціально-економічний розвиток у регіоні з використанням кейнсіанської теорії на прикладі районів Львівської області. Визначено причини зниження ефективності використання державних інвестицій.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційна політика, ефективність використання інвестицій, мультиплікатор накопичення, коефіцієнт накопичення.

Проблема ефективності інвестиційної діяльності завжди була актуальною, їй приділялось багато уваги в науці і практиці. Питання щодо дослідження проблем інвестиційної діяльності, інвестиційної політики розглянуто у працях багатьох вітчизняних вчених, таких як: Ю.М. Бажала, І.А. Бланка, Л.М. Борща, А.Ф. Гойко, Б.С. Кваснюка, А.А. Переседи, В.С. Савчука, О.О. Удалих, А.С. Фукса та ін. Інвестиційну діяльність характеризує процес обґрунтування і реалізації найефективніших форм вкладення інвестицій, спрямованих на розши-

рення економічного потенціалу підприємств, зростання економіки регіону. Важелем впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання і економіку регіону є інвестиційна політика, з урахуванням думок авторів [1-3], до основних функцій, завдань якої відносяться: зростання ресурсів основного капіталу, управління процесами розбудови ресурсів основного капіталу у виробництві товарів і послуг в економіці; вибір і підтримка розвитку окремих галузей господарства; реалізація житлового будівництва в Україні; створення нових місць праці.

Метою дослідження є проаналізувати використання державних трансфертів на рівні районів Львівської області та їх вплив на соціально-економічний розвиток.

Вплив інвестицій на зростання економіки вивчали західні економісти, зокрема Кейнс розвивав ідею мультиплікатора накопичення (коефіцієнта збільшення приросту національного доходу внаслідок приросту інвестицій) [4]. Мультиплікатор Кейнса розкриває залежність між приростом незалежних (автономних) інвестицій та приростом доходу [5]. Інвестиційну діяльність характеризує ефективність використання інвестицій, що можна проаналізувати з допомогою коефіцієнта накопичення, як було започатковано Кейнсом, який розраховує за формулою (1):

$$K = (Y_1 - Y_0) / (I_1 - I_0), \tag{1}$$

де: K – коефіцієнт накопичення, Y_1 – значення економічного показника у поточному році, Y_0 – значення економічного показника у попередньому році, I_1 – значення інвестицій у поточному році, I_0 – значення інвестицій у попередньому році.

Індикаторами економічного зростання під впливом державних інвестицій є такі коефіцієнти накопичення, як: приріст виробленої у регіоні продукції на одиницю приросту державних інвестицій, приріст основного капіталу відносно приросту державних інвестицій, що зображено на рис. 1.

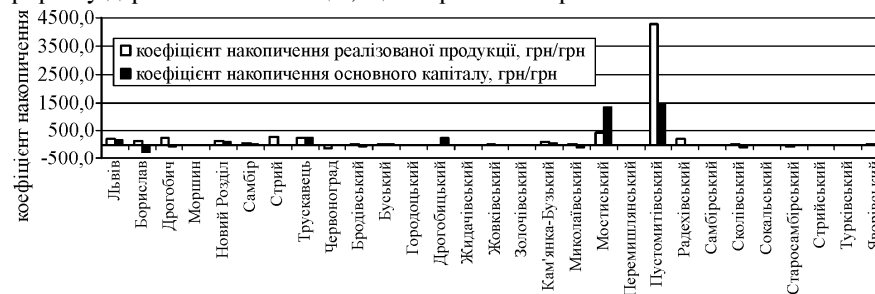

Рис. 1. Середньорічне значення коефіцієнта накопичення реалізованої продукції (робіт, послуг) всіх підприємств, середньорічне значення коефіцієнта накопичення основного капіталу за районами, містами Львівської області протягом 2006-2010 рр. (побудовано за [6])

З рис. 1 видно, що середньорічні значення коефіцієнтів накопичення реалізованої продукції (робіт, послуг) всіх підприємств, основного капіталу за районами, містами Львівської області протягом 2006-2010 рр. були від'ємними у місті Червонограді, та Городоцькому, Старосамбірському, Стрийському, Турківському районах. Від зростання доходів місцевих бюджетів, доходів населення залежить зростання інвестицій в основний капітал у наступних роках, ефективність вико-

ристання державних інвестицій щодо зростання доходів місцевих бюджетів, доходів населення у районах Львівської області зображено на рис. 2. З рис. 2 видно, що протягом 2006-2010 рр. середньорічне значення коефіцієнтів накопичення доходів місцевих бюджетів, доходів населення протягом 2006-2010 рр. було від'ємним у Буському, Городоцькому, Золочівському, Мостиському, Сокальському, Старосамбірському районах, та містах Дрогобичі, Червонограді.

Рис. 2. Середньорічне значення коефіцієнта накопичення доходів місцевих бюджетів, середньорічне значення коефіцієнта накопичення доходів населення за районами, містами Львівської області протягом 2006-2010 рр. (побудовано за [6])

Як було зазначено вище, до завдань інвестиційної політики регіону, які залежать від державних інвестицій відносяться також зростання зайнятості, покращення стану довкілля (рис. 3).

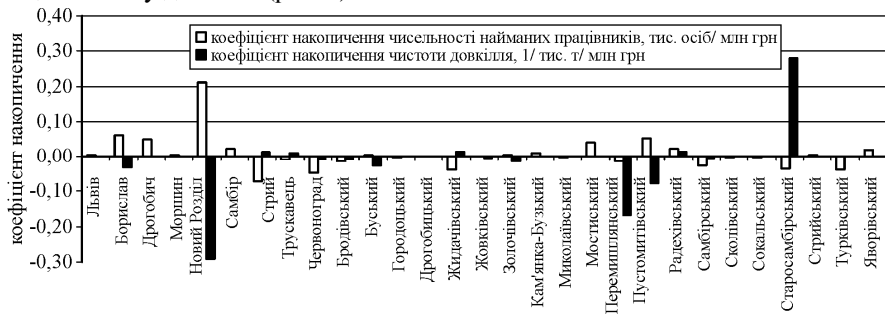

Рис. 3. Середньорічне значення коефіцієнта накопичення зайнятості населення, середньорічне значення коефіцієнта накопичення чистоти довкілля за районами, містами Львівської області протягом 2006-2010 рр. (побудовано за [6])

На основі проведеного групування районів Львівської області за визначеними інтервалами коефіцієнтів накопичення видно, що від'ємні середньорічні значення коефіцієнта накопичення за такими напрямками, як виробництво товарів і послуг, основний капітал, введення в експлуатацію житла, доходи місцевих бюджетів, доходи населення, зайнятість населення спостерігали одночасно переважно у тих самих районах Львівської області, Городоцькому, Старосамбірському, Турківському, місті Червоноград, адже всі перелічені проаналізовані напрями взаємозалежні і є складовими сукупного продукту району (міста). У зазначених містах, районах Львівської області основною причиною сповільнення соціально-економічного розвитку було зниження приростів інвестицій з державного бюджету у 2009-2010 рр., що пов'язано з фінансово-економічною кризою.

Інвестиційна діяльність у регіоні здебільшого залежить від діяльності підприємств, зростання їх доходів. Протягом 2006-2010 рр. райони Львівської області, в яких коефіцієнти накопичення мали мінусове значення, характеризуються середньорічним значенням частки інвестицій підприємств у їх доходах, нижчим від середнього за районами області, тобто нижчим від 13,3%. Однією з причин зниження зростання економіки районів Львівської області є невисока ефективність використання підприємствами інвестицій в основний капітал. Про ефективність використання інвестицій за видами економічної діяльності Львівської області можна простежити на основі рис. 4.

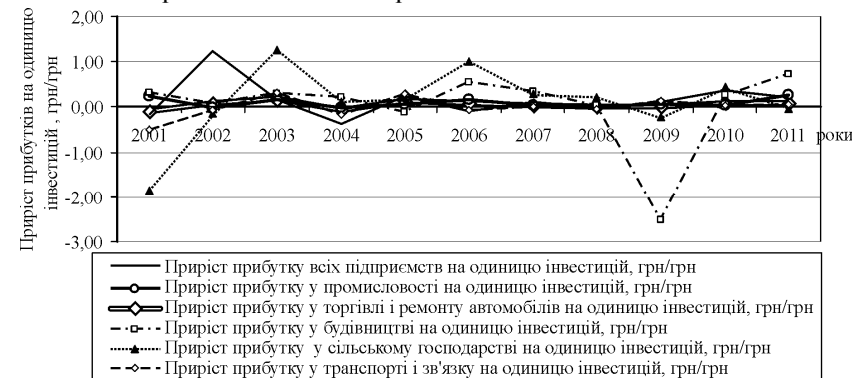

Рис. 4. Приріст прибутків підприємств на одиницю інвестицій за видами економічної діяльності у Львівській області протягом 2001-2011 рр. [6]

З рис. 4 видно, що найефективніше використання інвестицій серед видів економічної діяльності було у сільському господарстві Львівської області, тут відбувався найвищий приріст прибутків відносно вкладених інвестицій. Аналіз інвестиційної діяльності у промисловості Львівської області свідчить про ефективне використання інвестицій, у галузі переробної промисловості, середньорічне значення приросту фінансового результату відносно інвестицій зросло у всіх містах і районах Львівської області, окрім міст Борислава, Дрогобича, Самбора, Стрия, та Бродівського, Дрогобицького, Золочівського районів. Отже, у перелічених вище районах Львівської області, де спостерігали низьку ефективність використання державних інвестицій за напрямками соціально-економічного розвитку, відзначаємо також низьку ефективність використання інвестицій за видами економічної діяльності, а саме: у сільському господарстві, переробній промисловості.

До інструментів реалізації інвестиційної політики, скорочення рівня диференціації регіонів відноситься надання трансфертів (дотацій, субсидій) з державного бюджету для вирівнювання економічного розвитку, величина яких визначається за обсягами видатків та доходів місцевих бюджетів [6]. Протягом 2006-2010 рр. середньорічне значення величини трансфертів, наданих із державного бюджету, досягало найбільшої величини у Перемишлянському, Старосамбірському Жовківському, Самбірському, Яворівському районах. Такий перелік районів не зовсім збігається з тими районами Львівської області, які згідно з попередніми проведеними тут дослідженнями мають найнижчі значення коефіцієнта накопичення за напрямками економічного розвитку. З метою вирівнювання

економічного розвитку з врахуванням зростання за проаналізованими напрямками збільшення державних трансфертів потребують Бродівський, Городоцький, Дрогобицький, Жидачівський, Кам'яно-Бузький, Пустомитівський, Радехівський, Турківський райони Львівської області. Але надання державних трансфертів повинно супроводжуватись підвищенням ефективності використання інвестицій за рахунок усіх джерел (коштів підприємств, місцевих бюджетів тощо) через проведення певної інвестиційної політики. Про ефективність використання державних інвестицій, яку розраховуємо за формулою (2), можна свідчити з рис. 5.

$$E = \Delta I / I, \quad (2)$$

де: E – ефективність використання державних інвестицій, ΔI – приріст інвестицій в основний капітал, I – державні інвестиції.

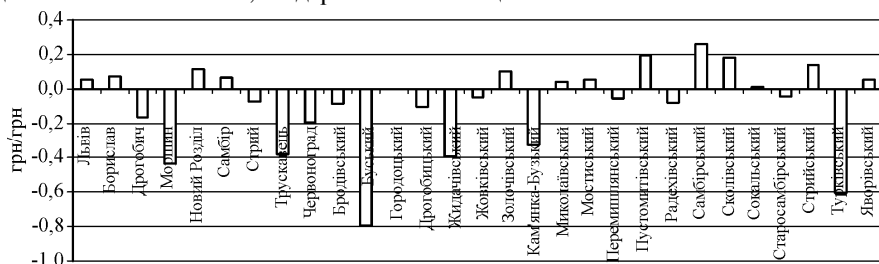

Рис. 5. Середньорічне значення ефективності використання державних інвестицій за районами, містами Львівської області протягом 2006-2010 рр. (побудовано за [6])

Протягом 2006-2010 рр. неефективно використовувались державні інвестиції щодо приросту інвестицій в основний капітал у Дрогобичі, Моршині, Стрию, Трускавці, Червонограді, та Бродівському, Буському, Дрогобицькому, Жидачівському, Жовківському, Кам'яно-Бузькому, Перемишлянському, Радехівському, Старосамбірському, Турківському районах. Зниження ефективності використання державних інвестицій у зазначених містах і районах відбувалось у 2009-2010 рр., під час фінансово-економічної кризи.

Висновки. На основі аналізу ефективності використання державних інвестицій за обраними напрямками соціально-економічного розвитку можна зробити висновок, що до причин зниження ефективності їх використання у певних районах Львівської області за напрямками зростання виробництва, зростання основного капіталу, зростання введення в експлуатацію житла, зростання доходів місцевих бюджетів, зростання зайнятості, зростання доходів населення, зростання чистоти довкілля відносились: неефективне використання інвестицій у видах економічної діяльності, промисловості, сільському господарстві; низька частка інвестицій підприємств у їх доходах; виникнення фінансової та економічної кризи у частині провідних країн світу, а потім в Україні у 2009-2010 рр.

Література

1. Курило С.В. Інвестиційна політика, її сутність і роль у сучасних умовах / С.В. Курило // Держава та регіони : наук.-виробн. журнал. – Сер.: Економіка та підприємництво. – 2009. – Вип. 2. – С. 12-18.
 2. Лановий В. Інвестиції та розвиток / В. Лановий, В. Дубровський. – К. : Вид-во "Центр Ринкових реформ", 2002. – 86 с.

3. Сокурєнко П.І. Інвестиційна політика як ефективна форма управління ухваленням інвестиційних рішень / П.І. Сокурєнко, О.Ф. Кришан // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. – № 1 (8). – С. 208-214.
 4. Семюелсон Пол А., Норгауз Вільям Д. Макроекономіка : пер. з англ. – К. : Вид-во "Основи", 1995. – 544 с.
 5. Носова С.С. Экономическая теория, 2008.30.2. Кейнсианская теория совокупного спроса. Модель мультипликатора.
 6. Статистичний щорічник Львівської області за 2011 рік. – Ч. 2 / Державна служба статистики України; Головне управління статистики у Львівській області / за ред. С.О. Матковського. – Львів, 2012. – 382 с.

Андел І.В. Оценка влияния инвестиционной деятельности на социально-экономическое развитие и состояние окружающей среды во Львовской области

Осуществлена оценка инвестиционной деятельности путем измерения эффективности использования государственных трансфертов и их влияния на социально-экономическое развитие в регионе с использованием кейнсианской теории на примере районов Львовской области. Определены причины снижения эффективности использования государственных инвестиций.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, инвестиционная политика, эффективность использования инвестиций, мультипликатор накопления, коэффициент накопления.

Андел І.В. Estimation of investment activity and her influence on socio-economic development and state of environment in the Lviv area

The estimation of investment activity is carried out by measuring of efficiency of the use of state public investments and their influence on socio-economic development in a region with the use of the Keynes theory on the example of districts of the Lviv area. Reasons of decline of efficiency of the use of public investments are certain.

УДК 657.212(045)

Аспір. М.М. Чорнобривець¹ –
ДВНЗ "КНЕУ ім. В. Гетьмана"

УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто управління дебіторською заборгованістю в сучасних умовах господарювання, запропоновано загальну схему системи управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, кредитна політика підприємства, кредитні умови, форми рефінансування.

Постановка завдання. Найактуальнішим питанням, яке гостро постає перед суб'єктами господарювання у сучасний період, є виникнення та погашення дебіторської заборгованості. Тому на сьогодні найбільш важливими проблемами, рішення яких повинно сприяти покращенню фінансового стану підприємства, є розроблення системи управління дебіторською заборгованістю, визначення її оптимальних термінів та обсягів, що дасть змогу підприємствам контролювати ситуацію та призведе до зменшення не лише дебіторської заборгованості, а й витрат на її утримання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу досліджень з цієї проблеми свідчать про недостатнє наукове розкриття методичних підходів

¹ Наук. керівник: доц. Л.В. Гнилицька, канд. екон. наук